

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár	
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar	
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet	
1.4 Szakterület	Kommunikációtudományok	
1.5 Képzési szint	Alapképzés	
1.6 Szak / Képesítés	Könyvtár- és információtudomány	

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Bevezetés az információtudományba – HLM6206						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Gurka-Balla Ilona, tanársegéd, dr.						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Gurka-Balla Ilona, tanársegéd, dr.						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	2	2.6. Értékelés módja	V	2.7 Tantárgy típusa	AT

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	126	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					16
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					24
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					12
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	68				
3.8 A félév össz-óraszama	126				
3.9 Kreditszám	5				

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A tájékoztató dokumentáció hatékony kezelése az eltérő típusú könyvtárakban/ intézményekben • Az információ- és kommunikációtudományok területéhez kapcsolódó szaknyelv és a szakmai ismeretek elsajátítása; • A korszerű információszerzési és kommunikációs módszerek ismerete és használata, beleértve a könyvtári program által nyújtott eszköztár kezelését 	•
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A különböző professzionális szituációk hatékony és a valósághoz igazódó kezelése • A multidiszciplináris csapatmunka technikáinak az elsajátítása • A szakmai önművelődés és önfejlesztés szükségességének a tudatosítása és a piaccgazdálkodás szükségleteihez való alkalmazkodás technológiájának az elsajátítása 	•

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>A kurzus célja megismertetni a hallgatókkal a könyvtári állomány kezelésének alapfogalmait és bevezetni őket a tudományos vizsgálatok keretében leggyakrabban használt adatkezelési módszerek világába.</p> <p>Az előadás-sorozat célja továbbá kialakítani a hallgatókban az adatfeltáró, azonosító és rendszerező módszereket és eljárásokat és készségeket a különböző típusú könyvtárakban.</p> <p>A szeminárium célja a adatfeltárás és a szurrogátumok előállításához szükséges gyakorlati tudásnak a megszerzése, a kurzuson szerzett ismeretek és fogalmak felhasználása, alkalmazása gyakorlatok révén, valamint a hallgatók adatbáziskezelő készségeinek az olyan irányú fejlesztése, mely a könyvtári és tájékoztató tevékenységben hasznosítható.</p>	•
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>A tantárgy abszolválásával megszerezhető jártasságok a következők:</p> <p>kritikai gondolkodás; problémamegoldó készség; könyvtári programban való jártasság kialakítása; adatfelvételi módszerek alkalmazása; az egységesített és visszakereshető adatfeldolgozás módszerének és technikáinak az elsajátítása</p>	•

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>Az információ fogalma és az információtudomány megszületése</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : metron- és logontartalom, kognitívum, szurrogátum, dokumentáció, a tájékoztatás rendszere (direkt és indirekt, aktív és passzív, klasszikus és gépi tájékoztatás, eseti és folyamatos tájékoztatás), adatszolgáltatás, információközvetítés, információtudomány</p> <p><i>Könyvészet</i>: Information science in theory and practice, p. 1-12</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>Az információ társadalmi megközelítése</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i>: kommunikáció a társadalomban, információigény, az információs környezet, az információ befogadói, az információs forrásai, kommunikációs csatornák, az információs rendszer entitása</p> <p><i>Könyvészet</i>: Information science in theory and</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	

practice, p. 13-27		
<p>Az információközvetítés szélesebb kontextusa</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak:</i> információközvetítés a természetben, gépek és egymásrahatásuk, a dokumentumok közötti kapcsolatok, az emberi tájékoztatás folyamata</p> <p><i>Könyvészet:</i> Information science in theory and practice, p. 28-43</p>	Interaktív előadás, bemutató	
<p>Emberek és társadalom</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak:</i> választás és kiemelés, az üzenet nyelvi aspektusai, kommunikációmédia, összekötő elemek, címzett, csoportok és szervezetek, információ terjesztés a közösségben, az emberek és az információ, változatok, kategóriák és adatok, indikátorok, mutatók, szakmai tájékoztatás, információs csatornák, lakosság, modell és egység, adatgyűjtés, esettanulmány, tudományos kutatás és kommunikáció, az időszaki kiadványok szerepe a információterjesztésben, az információ felfogása, érzékelése, gyakorlati alkalmazás, az ismeretterjesztő kommunikáció, az információs szolgáltatás folyamata</p> <p><i>Könyvészet:</i> Information science in theory and practice, p. 44-115</p>	Interaktív előadás, bemutató	
<p>Az információ visszakeresése</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak :</i> az entitások tárolása és visszakeresése, eszközök, technológiák és ügynökségek, a rekord és a fájl szerkezete, a lekérdezés megszerkesztése és keresés, az információ kivetítésének értékelése, elsődleges információtárolás</p> <p><i>Könyvészet:</i> Information science in theory and practice, p. 116-132</p>	Interaktív előadás, bemutató	
<p>Szemantika és visszakeresés</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak:</i> jelentés, tárgyszavak, visszakeresés, kutatás, köztudat, személyes élmények, az emlékezés, nyelv és logika, tudás, mesterséges intelligencia, a visszakereső rendszerek szemantikai szerkezete, nyelvi mutatók</p> <p><i>Könyvészet:</i> Information science in theory and practice, p. 133-179</p>	Interaktív előadás, bemutató	

<p>Közvetítők és kivetítési vetületek</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : hivatkozások, kérdés és felelet, problémamegoldás, párbeszéd, a másinak a modellje, interjútechnikák, a keresőkép megszerkesztése</p> <p><i>Könyvészet</i>: Information science in theory and practice, p. 180-209.</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>Információs rendszerek</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : az információs rendszerek tipológiája, a rendszerek közötti kapcsolatteremtés, az elektronikus technológia hatása, források és címzettek, az üzenetek tárolása, hozzáférés, lekérdezés, a kérések összekapcsolása, az információs rendszerek alapelvei</p> <p><i>Könyvészet</i>: Information science in theory and practice, p. 210-260</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>Az információs rendszerek értékelése</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : kritériumok, az értékelés, relevancia, a szolgáltatás minősége, hatékonyság, költségek, online keresőszolgáltatás, elérhetőség, változatok, dokumentumszolgáltatás, az információ értéke</p> <p><i>Könyvészet</i>: Information science in theory and practice, p. 261-299</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>A világháló és az információtudomány</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : az Internet szerkezete, információvisszakeresés, hozzáférés az adatállományokhoz, hibrid információszolgáltatás, mindennapi hírek, tömegkommunikáció.</p> <p><i>Könyvészet</i>: Information science in theory and practice, p. 300-340</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>Az információs brókerek</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : bróker, ügynökségek, rendszerezés, adatgyűjtés</p> <p><i>Könyvészet</i>: Könyvtárosok kézikönyve. 2. kötet</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>Klasszikus irodalomkutatás és a párbeszéd információs kereső - on line – rendszer</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : egyéni kérés, speciális,</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	

<p>szűk tárgykörre megrendelt irodalomjegyzék, irodalomkutatás, klasszikus irodalomkutatás „gépesített” változata, párbeszédés online információkeresés, kutatási stratégia, lekérdezések, keresőkép, tlálati lista, visszacsatolás.</p> <p><i>Könyvészet: Ungváry Rudolf–Vajda Erik. Könyvtári információkeresés. Budapest, Typotex, 2002. p.37-93</i></p>		
<p>A tudományos könyvtár tájékoztató szolgáltatásai</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : információkereső nyelv, keresési stratégiák, taktikák, tárgyköri keresés, szabad tárgyszavas keresés, keresés kötött szótár használatával: tárgyszójegyzék vagy tezaurusz, illetve osztályozási rendszer (pl. ETO) alapján, az információkeresés értékelése.</p> <p><i>Könyvészet: Ungváry Rudolf–Vajda Erik. Könyvtári információkeresés. Budapest, Typotex, 2002. p.9-37, 133-158</i></p>	<p>Interaktív előadás, bemutató</p>	
<p>Kötelező könyvészet: <i>Könyvtárosok kézikönyve.</i> Szerk. Horváth Tibor, Papp István. 1-5. kötet. Budapest, Osiris, 1999-2003.</p> <p>Vickery, Brian C.–Vickery, Alina. <i>Information science in theory and practice.</i>München, K.G. Saur, 2004.</p> <p>Gyurgyák János. Irodalomjegyzék és bibliográfia. In: <i>Szerkesztők és szerzők kézikönyve.</i> Budapest, Osiris, 1997. p. 121-175 .</p> <p>Választható/opcionális könyvészet)</p> <p>Horváth Tibor. A bibliográfiák funkcióiról. In: <i>Bibliográfiai tanulmányok : segédanyag a bibliográfiai továbbképző tanfolyamhoz.</i> Budapest, OSZK, 1978. p.11-57.</p> <p>Kertész Gyula. A bibliográfiák készítésének elméleti és módszertani kérdései. In: <i>Bibliográfiai tanulmányok : segédanyag a bibliográfiai továbbképző tan folyamhoz.</i> Budapest, OSZK, 1978. p.204-225.</p> <p>Szabó Sándor. <i>Általános tájékoztatás.</i> 2. kötet: <i>A nemzeti bibliográfia.</i> Budapest, Tankönyvkiadó, 1989.</p> <p>Szepesváry Tamás. <i>Tudományos tájékoztatás. Tájékoztatósi kiadványok és szolgáltatások tipológiája.</i> Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.</p> <p>Ungváry Rudolf–Vajda Erik. <i>Könyvtári információkeresés.</i> Budapest, Typotex, 2002.</p> <p>Katsányi Sándor. <i>A könyvtár kezelése.</i> 2.kiad. Budapest, OSZK, 1984.</p> <p>Bényei Miklós. A településtörténeti bibliográfiák készítésének dilemmái. In: <i>Helyis mereti könyvtárosok III. Országos tanácskozása : Tata, 1996. Július 17-19.</i> Szentendre : MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezete, 1997. p.41-82.</p> <p><i>Helyismereti és sajtórepertóriumok szerkesztése, a hírlapok feltárása. Helyismereti tanácskozások.</i> Budapest, Népművelési Propaganda Iroda, 1976.</p>		
<p>8.2 Seminar / laborator</p>	<p>Metode de predare</p>	<p>Observații</p>

Tájékoztató a Kolozsvári Egyetemi Könyvtárban Tevékenység : segédeszközök tanulmányozása	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Keresés a referenz teremben (lexikonok, enciklopédiák, szótárak használata) – Tevékenység : csoportmunka	egyéni és csoportos gyakorlatok	
A bibliográfiák szerkesztése (a bibliográfia funkciójának és típusának függvényében) – Tevékenység : Keresés az Alephben és a ProCite adatbázisokban	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Mutatók készítése a bibliográfiákhoz – Tevékenység : egyéni számítógépes munka (szakirányítással)	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Az információbróker feladatköre és státusa – kutatás a világhálón	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Az ajánló bibliográfiák szerepe a tájékoztatásban –	egyéni és csoportos gyakorlatok	
A különböző típusú bibliográfiák szerkesztése –	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Információs és kommunikációs technológiák – Marchis Julianna jegyzete alapján. (szemináriumi dolgozat és megbeszélés)	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Az információ kezelése – szemináriumi dolgozat Tevékenység : bemutatás és közös megbeszélés.	Bemutató és beszélgetés	
Információbróker és/vagy könyvtáros? – Tevékenység : csoportos megfigyelés, kerekasztal-beszélgetés	egyéni és csoportos gyakorlatok, beszélgetés	
Szakkönyvtárak készítése a Kolozsvári Egyetemi Könyvtárban Tevékenység: online gyakorlatok az Aleph könyvtárosprogramban	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Keresés a hagyományos cédulakatalógusokban és a világhálón Tevékenység : gyakorlatok és feladatok	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Keresés az egyetemi könyvtárak online katalógusaiban és a virtuális katalógusokban Összefoglalás a vizsgára	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Könyvészet:		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy eleget tesz a következő elvárásoknak:

- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.rncis.ro>)
  - A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Teszt	Kollokvium	30 %
10.5 Szeminárium / Labor	Kerekasztal beszélgetéshez hozzászólás – 50 pont	Beszélgetés, hozzászólás	30 %
	Szemináriumi beszámolók – 50 pont	Bemutatók, beszélgetések	40 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Az állomány kezelésének az elsajátítása, az adatok rögzítésének a rendszerezése és visszakereshetővé tétele • A szakterminológia elsajátítása. • A szemináriumokon való aktív 70 %-os részvétel			

Kitöltés dátuma

2020-03-30

Előadás felelőse

Gurka-Balla Ilona

Szeminárium felelőse

Gurka-Balla Ilona

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2020-03-31

Intézetigazgató

dr. Nagy Róbert-Miklós docens

